

ชื่อเรื่อง รายงานการประเมินโครงการการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
 ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ”
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

ผู้ประเมินโครงการ นางมยุรีย์ แพร์หลาย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ปีการศึกษา 2564 ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ประชากรในการวิจัยเป็น ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครอง ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” ปีการศึกษา 2564 กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย แบ่งออกเป็นผู้บริหารและครู 63 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 คน นักเรียน 360 คน และผู้ปกครองของนักเรียน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านสภาพแวดล้อม (context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) ในส่วนผลการปฏิบัติงาน และความพึงพอใจต่อโครงการ ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองด้านสภาพแวดล้อม ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ข้อ 6 ความจำเป็นในการจัดทำโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา รองลงมาคือข้อ 2 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อ 1 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 9 วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง

2. การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมมีความเหมาะสมและเพียงพออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ข้อ 2 บุคลากรมีจำนวนที่เพียงพอในการดำเนินงานโครงการ รองลงมาคือ ข้อ 3 บุคลากรให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมตามโครงการ และข้อ 9 จัดกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 7 ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ดำเนินงานในโครงการ

3. การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้าน

กระบวนการ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 7 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ รองลงมาคือ ข้อ 2 การให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ และข้อ 3 สารระเนื่อหาตามองค์ประกอบของ โครงการเศรษฐกิจพอเพียงมีความชัดเจน ปฏิบัติได้ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 14 รายงานผลการประเมินกิจกรรม ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

4. การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียน วิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านผลผลิต (ผลการปฏิบัติงาน) ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ข้อ 7 มีการจัด กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม ให้กับผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน ในโรงเรียน รองลงมาคือข้อ 12 ผู้เรียนมี ทักษะการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 8 ผู้บริหารและหัวหน้างานมีการเชื่อมโยง หลักคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ ให้กับผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน ในโรงเรียน

5. การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของ โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองด้าน ผลผลิต (ความพึงพอใจ) ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ข้อ 6 กิจกรรมในโครงการทำให้โรงเรียนได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต้นสังกัดและชุมชน รองลงมา คือข้อ 7 ควรมีการจัดโครงการนี้อย่างต่อเนื่องในทุกปีการศึกษา และข้อ 2 กิจกรรมในโครงการช่วยทำให้การใช้ทรัพยากร ของโรงเรียนเกิดความคุ้มค่า ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 กิจกรรมในโครงการทำให้นักเรียน เกิดการพัฒนาตนเองส่งผลทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

คำสำคัญ : หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, CIPP model

บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนให้ดำเนินไปในทาง สายกลางของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาการ บริหารประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อนำมาซึ่ง ความเจริญเป็นสิ่งที่ทุกสังคมปรารถนา และพยายามหาหนทางไปสู่เป้าหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามระบบ ความคิด ความเชื่อ และกำหนดอุดมการณ์ เป้าหมาย นโยบาย และกลยุทธ์การพัฒนาที่มีผลสืบเนื่องไปถึงวิถี การดำรงชีวิตต่าง ๆ ของคนในสังคม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะจะทำให้เกิดผลดีต่อ ประชาชน ชุมชน และสังคมประเทศชาติ ดังนี้ ความสำคัญต่อครอบครัว สมาชิกในครอบครัวดำเนินชีวิตอย่างมี ความสุข เพราะปฏิบัติตามหลักพออยู่ พอกิน พอใช้ ส่งผลให้ไม่ยากจน ไม่มีหนี้สิน มีเงินออม และพึ่งตนเองได้ ความสำคัญต่อชุมชนทำให้เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มสร้างแรงงานและอาชีพ และนำทรัพยากร

ของชุมชนมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสามัคคีในหมู่คณะสมาชิกในชุมชนร่วมมือกันแก้ไข ปัญหา ระดับสังคมประเทศชาติ สังคมเข้มแข็ง ผู้คนมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง สมาชิกในสังคมร่วมกันสืบทอด ภูมิปัญญาและพัฒนาเศรษฐกิจ

การศึกษา คือ เครื่องมือของการพัฒนา ดังนั้น เมื่อการพัฒนาประเทศกำหนดทิศทางไปสู่สังคม แห่งความพอเพียง ระบบการศึกษาจึงมีหน้าที่ที่จะต้องนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการ จัด การศึกษาให้ได้อย่างเหมาะสมด้วย ระบบการศึกษานับพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องสอนให้นักเรียน นักศึกษาคำนึงถึง ความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล ไม่ใช่ อารมณ์ ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้า และเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้ เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ ฝึกฝนตนเองให้มีความรอบคอบและระมัดระวัง โดยใช้สติปัญญาในการทำงานและดำเนินชีวิต และที่สำคัญเศรษฐกิจพอเพียงยังเน้นให้นักเรียนนักศึกษาที่มีคุณธรรม มีความอดทน ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต เนื่องจากความรู้ต่าง ๆ จะไม่สามารถก่อประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่นได้อย่างเต็มที่ และถูกต้องหากผู้นำไปใช้ขาดคุณธรรม นอกจากนี้แล้ว การพัฒนาระบบการศึกษาไทยบนพื้นฐานเศรษฐกิจ พอเพียง ควรมุ่งไปสู่การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการความรู้ ทั้งเนื้อหา วิธีการ แหล่งเรียนรู้ และผู้รู้อย่างกว้างขวาง ซึ่งไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่เฉพาะในระบบโรงเรียนแบบเดิม แต่ควรพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและต่อเนื่องตลอด ชีวิตให้เกิดขึ้น เป็นการศึกษาตามศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งก็คือการเรียนรู้แบบมีเหตุมีผล หรือความพอดี พอประมาณ ไม่บังคับให้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนไม่มีศักยภาพ รวมทั้งการปลูกฝังระบบคุณค่าต่าง ๆ ดังเช่นที่กล่าว มาแล้ว ทั้งนี้ เพื่อทำให้เกิดสติปัญญา ความรอบรู้ และศีลธรรม อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมดำรงอยู่ได้ อย่างเข้มแข็งและพอเพียง ภายใต้กระแสของโลกาภิวัตน์

กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายขับเคลื่อน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ภายใต้กลยุทธ์ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยโรงเรียนทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการ ดำรงชีวิตที่มีคุณภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการขยายผลสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ใน ปีงบประมาณ 2561 มุ่งเน้นพัฒนาสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการในสังกัดอย่างต่อเนื่อง และได้ประกาศจุดเน้นคุณภาพผู้เรียนให้เกิด คุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองโดยให้ความสำคัญและเชื่อมั่น ว่าถ้ากำหนดให้สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาให้เป็นวิถี ปฏิบัติของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียน

การสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จันทบุรี ภายใต้งานนโยบายให้โรงเรียนในสังกัด ดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาตามตามกลยุทธ์/จุดเน้นยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สามารถผ่านการประเมินคัดเลือกสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างการจัดการกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผ่านการประเมินในระดับกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 64 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 ในปี 2556 และมีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 35 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 54.69 ตลอดจนได้ส่งเสริมให้ครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาเทคนิค นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงหลักคิด “สามห่วง สองเงื่อนไข นำสู่สัมฤทธิ์” ด้วยการถอดบทเรียน วิเคราะห์ และสรุปองค์ความรู้ ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นแนว ทางนำไปใช้ในการพัฒนาเครือข่ายและขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูล” ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้เห็นความสำคัญของโครงการดังกล่าวข้างต้น จึงได้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขึ้น เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนได้รับเลือกเป็น “สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ” และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้โรงเรียนได้ยกระดับเป็น “ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง และยังพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารและครูนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน สามารถเป็นวิทยากรขยายผลสู่โรงเรียนใกล้เคียง ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

จากความสำเร็จและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ประเมินโครงการในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูล” จึงมีความสนใจที่จะประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูล” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ โมเดล (CIPP Model) เพื่อประเมินสภาพแวดล้อม ความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ กระบวนการดำเนินโครงการและผลผลิตที่ได้จากโครงการเพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูล” ให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ปีการศึกษา 2564 ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ชี้แจงในที่ประชุมคณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อให้ทราบรายละเอียดการดำเนินการประเมินโครงการและการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งแนะนำการตอบแบบสอบถาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

2. เก็บข้อมูลสภาพแวดล้อม (context) ของโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร/ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเก็บข้อมูลเดือนพฤษภาคม 2564 ก่อนการดำเนินโครงการ

3. เก็บข้อมูลปัจจัยนำเข้า (input) ของโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร/ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเก็บข้อมูลเดือนพฤษภาคม 2564 ก่อนการดำเนินโครงการ

4. เก็บข้อมูลกระบวนการ (process) ของโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร/ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเก็บข้อมูลเมื่อสิ้นสุดโครงการเดือนมีนาคม 2565

5. เก็บข้อมูลผลผลิต (product) ของโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือด้านพฤติกรรมนักเรียนผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร/ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านความพึงพอใจต่อโครงการ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร/ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนักเรียน และผู้ปกครอง โดยเก็บข้อมูลเมื่อสิ้นสุดโครงการ เดือนมีนาคม 2565

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองสรบุรี ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองโดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, $S.D. = 0.23$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.47$, $S.D. = 0.25$) รองลงมาคือด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.24$) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.38$, $S.D. = 0.24$) และด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.36$, $S.D. = 0.30$) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองด้านสภาพแวดล้อม (Context) ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, $S.D. = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ข้อ 6 ความจำเป็นในการจัดทำโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, $S.D. = 0.47$) รองลงมา คือ ข้อ 2 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.60$, $S.D. = 0.49$) และ ข้อ 1 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.54$, $S.D. = 0.50$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 9 วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.23$, $S.D. = 0.69$)

3. ผลการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมมีความเหมาะสมและเพียงพออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ข้อ 2 บุคลากรมีจำนวนที่เพียงพอในการดำเนินงานโครงการ ($\bar{X} = 4.79$, $S.D. = 0.41$) รองลงมาคือ ข้อ 3 บุคลากรให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมตามโครงการ ($\bar{X} = 4.61$, $S.D. = 0.49$) และข้อ 9 การจัดกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.61$, $S.D. = 0.49$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 7 ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ดำเนินงานในโครงการ ($\bar{X} = 4.07$, $S.D. = 0.26$)

4. ผลการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านกระบวนการ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, $S.D. = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 7 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ ($\bar{X} = 4.75$, $S.D. = 0.43$) รองลงมาคือ ข้อ 2 การให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.63$, $S.D. = 0.49$) และข้อ 3 สารระเนื้อหาตามองค์ประกอบของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงมีความชัดเจน ปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.59$, $S.D. = 0.51$) ตามลำดับ

ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 14 รายงานผลการประเมินกิจกรรม ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.85$, $S.D. = 0.80$)

5. ผลการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านผลผลิต (ผลการปฏิบัติงาน) ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $S.D. = 0.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ข้อ 7 มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมให้กับผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน ในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.75$, $S.D. = 0.43$) รองลงมาคือ ข้อ 12 ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.65$, $S.D. = 0.48$) และ ข้อ 8 ผู้บริหารและหัวหน้างานมีการเชื่อมโยงหลักคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.65$, $S.D. = 0.66$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะ ให้กับผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน ในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.65$, $S.D. = 0.48$)

6. ผลการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ด้านผลผลิต (ความพึงพอใจ) ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, $S.D. = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ข้อ 6 กิจกรรมในโครงการทำให้โรงเรียนได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต้นสังกัดและชุมชน ($\bar{X} = 4.61$, $S.D. = 0.55$) รองลงมาคือข้อ 7 ควรมีการจัดโครงการนี้อย่างต่อเนื่องในทุกปีการศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, $S.D. = 0.51$) และข้อ 2 กิจกรรมในโครงการช่วยทำให้การใช้ทรัพยากรของโรงเรียนเกิดความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.56$, $S.D. = 0.54$) ตามลำดับส่วนข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 กิจกรรมในโครงการทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาดตนเองส่งผลทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.21$, $S.D. = 0.48$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ในการดำเนินการโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองดังนี้

1.1 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ห้องเรียนและสถานศึกษา ของโรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษายกระดับเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

1.2 สถานศึกษาควรจัดอบรมและพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในห้องเรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกนำไปพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการขยายผลการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาไปสู่ครอบครัว ชุมชนโดยรอบของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กันยา ลาตปะละ. (2553). การประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการประเมินการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

กานดา เต๊ะชั้นหมาก. (2556). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. รายงานการวิจัย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) : ฉบับสรุป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2560). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักยุทธศาสตร์ด้านนโยบายสาธารณะ. จารุพร ฉันทวิเศษกุล. เศรษฐกิจพอเพียง กับข้าราชการไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

http://phrae.drr.go.th/sites/phrae.drr.go.th/files/ewt_dl_link.pdf [17 เมษายน 2561]

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.sufficiencyeconomy.org/eduplan/> [18 เมษายน 2561]

พิสนุ พองศรี. (2550). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พรอพเพอร์ตี้พรีนติ้ง.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงล่าสุด). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2551). การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ตีรกานนท์. (2550). การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 7).

สุภาพร พิศาลบุตร. (2550). การวางแผนและการบริหารโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ.

สำราญ มีแจ้ง. (2543). การประเมินโครงการทางการศึกษา. พิษณุโลก: ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Rossi, P. H., & Freeman, H. F. (1982). **Evaluation: an Systematic Approach** (2nded).

California: Sage Publication.

Stufflebeam D.L. & Shinkfied A.J. (1990). **Systematic Evaluation**. Boston / Dordrecht /

Lancaster: Kluwer – Nighoff Publishing.

Suchman, E. A. (1987). **Evaluation Research: Principle and Practice in Public Service and**

Social Action Program. New York: Ruge Sage Eounclation.

Stufflebeam, D. L. (1983). **The CIPP model for program evaluation**. In F.M.George, S.S.

Michael & L.S. Denial (Eds.), *Evaluation model: Viewpoints on education and services evaluation*. Hingham. Massachusetts: Kluwer -Nijhoff.

Stufflebeam, D. L., & Anthony J. (1985). **Shukfield Systematic Evaluation**. Boston:

Kluwep-Nijhoff Publishing.